

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 9.3.2010
COM(2010) 86 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Международната политика в областта на климата след конференцията от
Копенхаген:
да предприемем мерки сега за да дадем нов тласък на глобалната дейност за
противодействие на изменението на климата**

{SEC(2010) 261}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

**Международната политика в областта на климата след конференцията от
Копенхаген:**

**да предприемем мерки сега за да дадем нов тласък на глобалната дейност за
противодействие на изменението на климата**

1. Основни послания

Международното измерение винаги е било съществена част от амбициите на ЕС, свързани с изменението на климата. Най-важната цел на Европа е увеличаването на температурата да се ограничи до 2°C, за да се предотвратят най-отрицателните въздействия на изменението на климата, а това е възможно само със съгласувани международни усилия. Поради тази причина ЕС винаги категорично е подкрепял процеса на ООН, а това също обяснява и защо постигнатото в Копенхаген до голяма степен не отговаря на нашите амбиции. Нарастващата подкрепа за Копенхагенската спогодба обаче показва, че повечето държави са решени сега енергично да прокарат мерки във връзка с изменението на климата. ЕС има за задача да използва тази решимост и да я насочи към действия. В настоящото съобщение се излага стратегия, която да допринесе за запазване на световните усилия за противодействие на изменението на климата.

ЕС винаги е застанал начело на конкретни действия срещу изменението на климата – той е на път да изпълни задълженията си от Киото за периода 2008—2012 г., при амбициозни цели за 2020 г., включително задължението да намали парниковите си газове (ПГ) с 20 % до 2020 г. и да увеличи това намаление до 30 %, при наличието на подходящи за това условия¹. Сега сме решени да превърнем Европа в най-климатосъобразния регион в света и да преминем към нисковъглеродна икономика, основаваща се на по-ефективно използване на ресурсите и устойчива на изменението на климата. Осъществяването на тази цел и демонстрирането, че привеждаме Копенхагенската спогодба в действие, са най-важните „визитни картички“, когато искаме да убедим партньорите също да поемат предизвикателството.

Стратегията на ЕС за периода до 2020 година постави в центъра на визията за бъдещето постигането на по-устойчив икономически растеж, създаването на нови работни места и укрепването на енергийната сигурност. Комисията сега ще предприеме дейности по очертаването на пътя за преход на ЕС към нисковъглеродна икономика в периода до 2050 г. Това ще засили също така и устойчивостта на рискове, свързани с климата, и ще увеличи възможностите ни за предотвратяване и реагиране на бедствия.

¹ Европейският съвет от 10—11 декември 2009 г. направи заключение, че в рамките на евентуално световно и всеобхватно споразумение за периода сред 2012 г. ЕС повтаря направеното под условие предложение да премине към 30 % намаление до 2020 г. в сравнение с нивото от 1990 г., при условие че други развити страни се задължат на сравними намаления на емисиите си и че развиващите се страни дават принос в съответствие с отговорностите и възможностите си.

Процесът на ООН е от съществено значение за постигането на по-широкообхватен световен ангажимент в подкрепа на действията във връзка с изменението на климата. За изпълнението на тази цел е важно да се използва процесът на ООН в подготовката на конференцията в Канкун, за да се интегрират политическите насоки на Копенхагенската спогодба в текстовете на преговорния процес в рамките на ООН. Освен това е необходимо да се преодоляват съществуващите все още пропуски и да се гарантира екологичната последователност на едно споразумение, което в крайна сметка трябва да доведе до намаляване на емисиите на ПГ в изисквания размер. Това включва широко участие и повече амбиции от страна другите държави, както и отстраняването на възможни слабости, като например правилата за отчитането на емисиите от горското стопанство и операциите с неизползваните права за емисии през периода 2008—2012 г. по Протокола от Киото. Това включва също така създаването на стабилна и прозрачна рамка за отчитане на емисиите и резултатите, съгласуваното мобилизиране на финансиране за „бърз старт“ и допринасянето за осигуряване на дългосрочно финансиране за смекчаване на въздействието и адаптиране. Допълнително ЕС следва да насърчи развитието на международния пазар за намаления на емисии, чрез свързването на съвместими национални системи и насърчаване на добре организиран преход от Механизма за чисто развитие (МЧР) към нови секторни пазарни механизми.

Постигането на категорично и правнообвързващо споразумение в рамките на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКОНИК) продължава да бъде основната ни цел. За да го постигнем, следва да се съсредоточим първо върху приемането на балансиран, конкретни и насочени към действия решения в края на 2010 г. в Канкун. Те следва да бъдат по възможност най-широкообхватни, но предвид съществуващите все още различия между договорните страни ЕС трябва да е готов да продължи работата с оглед приемането на правнообвързващо споразумение през 2011 г. в Южна Африка. Преди конференцията в Копенхаген натискът на очакванията имаше много полезно въздействие, т.е. при подготовката на конференцията много от най-важните икономики си поставиха национални цели. Сега трябва да обмислим стратегия, която да поддържа импулса, без да застраши основната цел.

По тази причина ЕС ще трябва да увеличи влиянието си, като изгражда доверие във възможността да бъде договорено международно споразумение, а също и като проучва конкретни мерки, за които да се споразумеят страните в Канкун. Той ще трябва да се съсредоточи върху изграждането на подкрепа от страна на различните партньори.

2. СЪЖИВЯВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРЕГОВОРИ ОТНОСНО КЛИМАТА

2.1. Отчет след Копенхаген

Основният резултат от конференцията по изменението на климата в Копенхаген през декември 2009 г. бе постигнатото съгласие на представителна група от 29 държавни и правителствени глави относно „Копенхагенската спогодба“. В тази спогодба е заложена целта на ЕС да се ограничи глобалното затопляне до 2°C спрямо нивата преди началото на индустриализацията². В нея развитите страни се призовават да съобщят своите цели за намаляване на емисиите до 31 януари 2010 г. Тя включва и база за провеждането на редовни мониторинг, докладване и верификация на тези действия, съдържа ангажимент

² Споразумението призовава дори към обмисляне на по-строга дългосрочна цел, включително за ограничаване на повишението на температурата с 1,5°C.

за значително финансиране на мерки за защита на климата и съответна институционална рамка, както и насоки за решаване на такива въпроси като намаляването на емисии от обезлесяване, а също и въпроси от областта на технологиите и адаптирането.

Спогодбата не съответства на амбицията на ЕС да се постигне категорично и ефективно правнообвързващо споразумение в Копенхаген и бе само „взета предвид“ в заключенията на конференцията. Въпреки това над стоте заявления, постъпили до момента както от страна на развити, така и на развиващи се страни³, много от които съдържат и цели или мерки, демонстрират широката и нарастваща подкрепа за спогодбата. Те засвидетелстват за ясната решимост на по-голямата част от държавите сега да засилят действията си във връзка с изменението на климата.

В Копенхаген бе постигнат и значителен напредък в преговорите по широк спектър от други въпроси, намерил израз в проекторешения и преговорни текстове⁴. Заедно със спогодбата тези документи представляват база за новите стъпки, както при преговорите (при които сега ще трябва политическите насоки на спогодбата да се включат в преговорните текстове по РКОНИК), така и за незабавното изпълнение на редица мерки.

2.2. Пътна карта за бъдещето

ЕС следва да продължи да работи за постигането на категорично и ефективно международно споразумение, и по принцип целта остава сключването на правнообвързващо споразумение в рамките на РКОНИК. За да постигне такова споразумение, ЕС следва да даде нова насоченост на усилията си. Той следва да изгражда доверие като отговори на спешния стремеж към конкретни действия и също така да се стреми към постигане на конкретни резултати в Канкун. Това изисква широкообхватен подход и по-интензивни двустранни усилия.

2.2.1. Процесът на ООН

Конференцията, която е планирано да се проведе през декември 2010 г. в Канкун, ще бъде последвана от конференция в Южна Африка в края на 2011 г. В периода преди конференцията в Канкун ще се организират различни подготвителни срещи, включително от страна на Мексико и Германия.

Срещите в Бон през април и юни следва да разработят пътната карта за следващите стъпки на преговорите, като по-голямо внимание при преговорите се обръща на включването на политическите насоки на Копенхагенската спогодба в различните преговорни текстове, които са резултат от конференцията в Копенхаген. На срещите следва на се намерят пропуските в сегашните преговорни текстове, например по отношение на въпроса на мониторинга, докладването и верификацията, за които в спогодбата се съдържат важни политически насоки. Следва да се решат и въпроси, които не са засегнати в спогодбата, като еволюцията на международния пазар на

³ Преглед на постъпилите до момента заявления може да се намери в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото съобщение, както и на адрес <http://www.unfccc.int>.

⁴ Отделните проекторешения и преговорни текстове са включени в докладите на Шестнадесетата конференция на страните (COP-16) и на Шестата среща на страните по Протокола от Киото (CMP-6), които могат да се намерят на адреса <http://www.unfccc.int>.

намаления на емисии, постигане на намаление на емисиите от международния въздушен и морски транспорт — чрез Международната организация за гражданска авиация (ICAO) и Международната морска организация (ИМО), от селското стопанство, както и намаление на флуоровъглеродородите. Преди всичко на срещата в Бон целите на развитите страни и действията на развиващите се страни, заявени в рамките на спогодбата, следва да бъдат включени в официалния преговорен процес на ООН.

Следователно ЕС трябва да има за цел в Канкун да се вземат широкообхватни и балансирані решения, с които да се заложи Копенхагенската спогодба в преговорния процес на ООН и да се отстранят пропуските. Следва да се вземе и официално решение относно посочването на целите на развитите страни и регистрирането на действията на развиващите се страни, включително методите за тяхно отчитане. Всички решения следва да се съберат в едно общо решение, което да представлява общата политическа рамка. Най-важното е в Канкун да се намери баланс между въпросите, които са от значение от една страна за развитите, а от друга страна — за развиващите се страни.

Макар че ЕС е готов да приеме в Канкун категорично и правнообвързващо споразумение, съществуващите все още съществени различия показват, че не трябва да се изключва възможността за по-постепенен подход. Дори при този сценарий конкретни решения от Канкун биха представлявали правилната база за приемането на всеобхватна правна уредба през 2011 г. в Южна Африка. Важно е да се затвърди постигнатият напредък и да се поддържа динамиката, без да се застрашава основната цел.

2.2.2. Въздействие върху трети страни

Преговорите в Копенхаген еднозначно показаха, че напредъкът в рамките на ООН зависи от готовността на страните да предприемат действие. От ключово значение за спечелване на подкрепа за процеса на ООН ще е провеждането на активна програма на ЕС за въздействие. Целта е по-доброто разбиране на позициите, опасенията и очакванията на партньорите ни по ключови въпроси; а също и изясняване какви са изискванията на ЕС към едно бъдещо споразумение по отношение на неговите амбиция, обхватност и екологична последователност. ЕС ще се стреми да насърчи предприемането на незабавни действия в продължение на Копенхагенската спогодба и да улесни сближаването, с цел да се договорят в Канкун насочени към действия решения. Това би предоставило също ценни възможности за засилване на двустранните диалози относно национални дейности във връзка с изменението на климата и за подкрепяне на национални мерки. Комисията ще проведе тази информационна кампания в тясна връзка със Съвета и председателството му.

Съюзът и държавите-членки следва да продължават преговорите в рамките на ООН. Една по-силна роля на Комисията ще допринесе да се осигури, че ЕС говори в единен глас. Основавайки се на уроците от Копенхаген трябва да участваме в дискусия за това как най-добре да се увеличат ефикасността и влиянието на ЕС в международните преговори.

Освен това Комисията би насърчила и съдействала на Европейския парламент да встъпи в пълноценни контакти с парламентаристи от ключови партньорски страни.

Информационните действия трябва да се провеждат на всички равнища и със всички важни заинтересовани страни. За 2010 г. са предвидени двустранни и многостранни

срещи, включително редица заседания на високо равнище и на министри. Те ще бъдат допълнени от регионални и ad-hoc срещи, за да се осигури включването на партньори от всички региони на света, включително уязвимите страни, както и подобро разбиране от страна на ЕС на техните опасения и амбиции. Страните трябва да продължат да разработват ключови въпроси и възможни компромиси за преговорите посредством неформални и формални, текущи и нови диалози в подготовка на конференцията в Канкун и на непосредственото изпълнение на Копенхагенската спогодба. Подкрепена от делегациите на ЕС от Европейската служба за външна дейност, Комисията ще участва активно във всички тези дейности. Тя ще го направи и в тясно сътрудничество с предстоящите председателства на Мексико и Южна Африка на конференциите през 2010 и съответно 2011 г.

Трябва обаче да се подчертае, че трябва да има желание от всички страни да бъде постигнат напредък. Без тази решимост Копенхагенската спогодба, която представлява най-малкия общ знаменател, вероятно ще си остане единственото възможно споразумение.

2.2.3. Екологична последователност

Бъдещото споразумение за противодействие на изменението на климата трябва да доведе до намаленията, необходими за да се получи такова равнище на емисии на парникови газове, което да е съвместимо със целта на Копенхагенската спогодба, а именно ограничаване на глобалното затопляне до 2°C. Въпреки че Протоколът от Киото продължава да бъде основният градивен елемент в процеса на ООН, трябва да се работи за преодоляване на неговите дефекти — обхвата му и съдържащите се в него слабости.

- **Само с Протокола от Киото в сегашната си форма не може да се постигне целта глобалното затопляне да се ограничи до 2°C.** Той обхваща само 30 % от днешните емисии. Целта може да се постигне само, ако САЩ и най-големите емитери от развиващия се свят (включително Бразилия, Китай, Индия, Южна Корея, Мексико и Южна Африка, които спадат към 15-те най-големи емитери на света) дадат своя дял от усилията. ЕС е поел огромна отговорност в рамките на Протокола на Киото и е на път да изпълни задълженията си за периода 2008—2012 г. Другите трябва да се присъединят. Усилията на развиващите се страни, разбира се, се различават в зависимост от отговорностите и капацитета им и сигурно ще се нуждаят от подкрепа.
- **Освен това сегашната архитектура на Киото показва сериозни слабости, които застрашават да подкопаят екологичната последователност на едно бъдещо споразумение.** Посочените в таблицата ангажименти, поети понастоящем от развитите страни, включват намаляване на емисиите им до 2020 г. със стойности между 13,2 % спрямо количествата от 1990 г. (долната граница на поетите ангажименти) и около 17,8 % (горната граница на поетите ангажименти). Това вече не е достатъчно за изпълнение на целта за ограничаване на глобалното затопляне до 2°C, за която са необходими намаления в размер на 25 до 40 % от страна на развитите страни. А следните две слабости може да влошат реалните резултати още повече:
 - **Прехвърляне на неизползваните права за емисии (предписаните емисионни единици — AAUs) от периода на поети задължения 2008—**

2012 г. по Протокола от Киото към бъдещи периоди на поемани задължения: Поради намалението на емисиите, дължащо се до голяма степен на реструктурирането на промишлеността в началото на 1990-те години, използването като база за сравнение на количествата от 1990 г. води до положение, при което правата за над 10 милиарда тона емисии от парникови газове вероятно ще останат неизползвани през периода на поети задължения 2008—2012 г., особено в Русия и Украйна. Простото продължаване на прилагането на Протокола от Киото би означавало да се прехвърли този „излишък“ към бъдещи периоди, което би подкопало задълженията за бъдещи намаления на емисии. Пълното прехвърляне на тези единици към втори период на задължения би съкратило планираната цел на дадена развита страна с около 6,8 % спрямо 1990 г., т.е. от 13,2 % на 6,4 % за държавите, чиито поети ангажменти са на долната граница на интервала, и от 17,8 % на 11 % за държавите, чиито поети ангажменти са на горната граница на интервала.

- **Правилата за отчитането на емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF) на развитите страни:** Въпреки че ЕС няма проблеми да изпълни тези изисквания, те представляват въпрос от специално значение за страните със силно развито горско стопанство извън ЕС и е решаващ за околната среда. Запазването на сегашните правила по Протокола от Киото би понижило строгостта на реалните ангажменти за намаляване на емисиите и би означавало, че ще могат да се отчитат намаления без да се вземат допълнителни мерки, което не води до действителни ползи за околната среда. При един екстремен сценарий възможно най-лошите правила за отчитане на емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство биха намалили действителното ниво на амбицията на развитите страни допълнително с до 9 % в сравнение с количествата от 1990 г. За по-долната част от интервала на поетите ангажменти това би означавало, че фактически допускаме увеличаване на емисиите в развитите страни с 2,6 % спрямо нивото от 1990 г., а за по-горната част от интервала намаляването спрямо 1990 г. би възлизало само на 2 %.

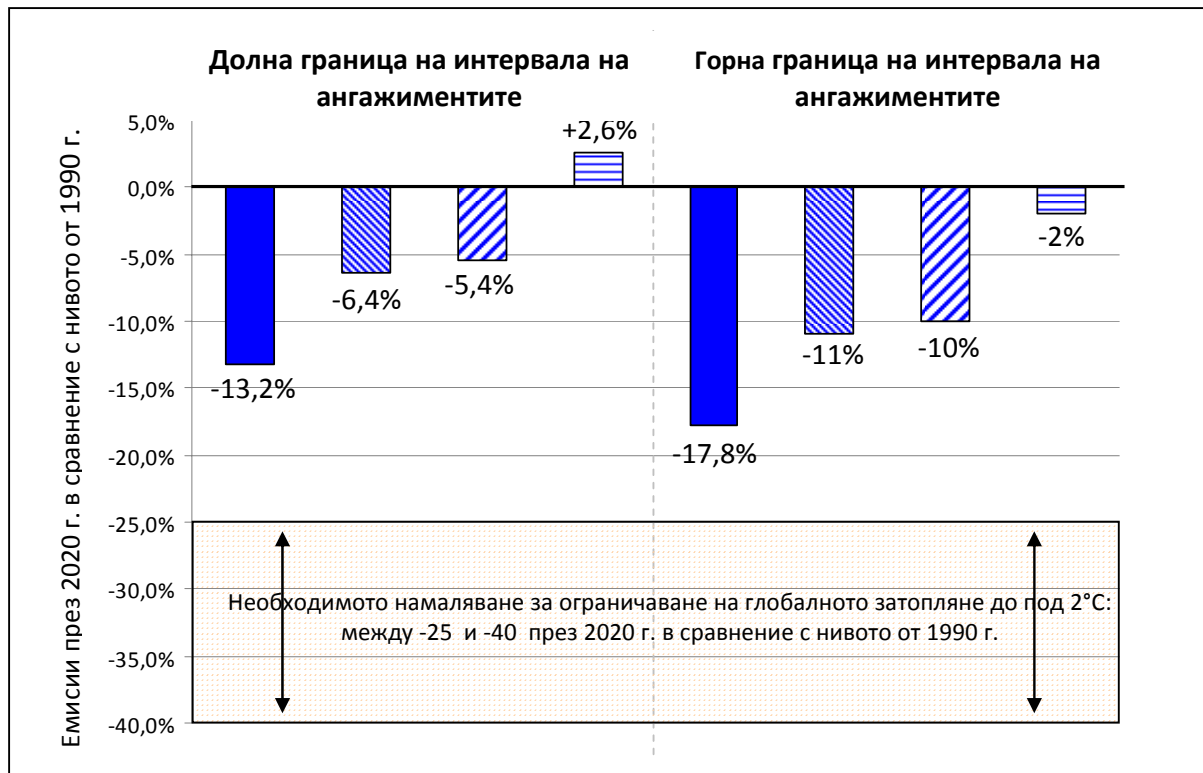
В неотдавнашна резолюция, приета след Копенхагенската конференция, Европейският парламент изрично обърна внимание на тези слабости и на необходимостта да се избегне съответно подкопаване на екологичната последователност⁵.

Комисията ще оцени предимствата и недостатъците на алтернативни правни форми, включително на втори период на поемане на задължения по Протокола на Киото.

⁵

Приета в сряда, 10 февруари, достъпна на адреса: <http://www.europarl.europa.eu/>.

**Въздействие на слабостите на Протокола от Киото
(излишъкът на предписани емисионни единици — AAU, и правилата за отчитане
на емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското
стопанство)
върху ангажиментите на развитите страни за намаляване на емисиите до 2020 г.**

- Цели за намаляване, обещани от развитите държави (сумарно)
- Намаление, което би останало, ако целият излишък от предписани емисионни единици може да се прехвърли без ограничение в последващия период
- Намаление, което би останало, ако допълнително и правилата от Протокола на Киото за отчитане на емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство остават непроменени
- Намаление, което би останало, ако допълнително и правилата от Протокола на Киото за отчитане на емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство се превърнат в „неограничен принцип бруто-нето“
(т.е. общият нетен поток от парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство на всяка държава за дадена година се отчита в нейния баланс на парниковите газове)

3. ДА ДЕЙСТВАМЕ СЕГА

3.1. Стратегия „Европа 2020“: преминаване към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика

Най-убедителната водеща роля, която ЕС може да изиграе, са конкретните и решителни действия за превръщането му в най-климатосъобразния регион в света. Това е в собствения интерес на ЕС. Стратегията на ЕС до 2020 година дава приоритет на устойчивия растеж — насърчаване на икономика, основана на по-ефективно използване на ресурсите, по-щадяща околната среда и по-конкурентна — и го поставя в центъра на визията за бъдеще на Европа с по-ефективно използване на ресурсите, създаване на нови, по-екологосъобразни работни места и насърчаване на енергийната ефективност и сигурност.

Комисията ще очертае пътя за преход на ЕС до 2050 г. към нисковъглеродна икономика, за постигане на съгласуваната в ЕС цел да се намалят емисиите на ЕС с 80 до 95 %, като част на приноса на развитите страни за намаляване на глобалните емисии до 2050 г.⁶ с най-малко 50 % спрямо количествата от 1990 г. ЕС се задължи да постигне намаляване на емисиите до 2020 г. с 20 % в сравнение с нивото от 1990 г. и дори с 30 %, ако условията са подходящи. Затова преди юнското заседание на Европейския съвет Комисията ще подготви анализ на това, кои практически политики биха били необходими за намаляване на емисиите с 30 %. След това Комисията ще разработи анализ на основните етапи на развитието в дългосрочен план до 2050 г., включително необходимите сценарии на нивото на амбициите за 2030 г., като се отчитат приносите на ключовите сектори с големи емисии, включително енергийното производство и потребление, както и транспорта, и ще определи подходящи стратегии за тези сектори в съответствие със стратегията на ЕС за периода до 2020 година. Целят се интелигентни решения, които да служат не само като противодействие на изменението на климата, но и за подобряване на енергийната сигурност и за създаване на работни места, в усилията ни да освободим икономиката от въглеродната зависимост.

Такива действия ще трябва да са ясно съсредоточени върху политики за ускоряване на иновациите и своевременното внедряване на нови технологии и инфраструктура, за да се създава конкурентно предимство за европейските предприятия в ключови сектори на бъдещето (включително секторите на енергийната ефективност, „зелените“ автомобили, интелигентните мрежи, улавянето и съхранението на CO₂ (CCS) и възобновяемата енергия). Тези действия ще бъдат подкрепени от подходи за поддържане и насърчаване на силни и устойчиви екосистеми.

В светлината на резултатите от Копенхаген и в съответствие със съгласувания срок, посочен в Директивата за схемата за търговия с емисии, Комисията ще анализира също

⁶ Европейският съвет от 29—30 октомври заключи, че: „Европейският съвет призовава всички страни да възприемат целта за 2°C и да постигнат съгласие за намаляване до 2050 г. на емисиите в световен мащаб с най-малко 50 % и за намаляване на сумарните емисии на развитите страни с най-малко 80—95 %, в рамките на това глобално намаление на емисиите, спрямо количествата от 1990 г.; тези цели следва както да насърчат стремежа, така и да предоставят критерия за установяване на средносрочни цели, при редовни научни прегледи. Той подкрепя целта на ЕС за намаляване на емисиите на групата на развитите страни до 2050 г. с 80—95 % в сравнение с количествата от 1990 г., в контекста на необходимото намаление според Международния комитет по изменението на климата (IPCC).“

така положението на енергоемките отрасли в случаите на изместване на източниците (leakage) на емисиите на парникови газове.

3.2. Прилагане на Копенхагенската спогодба

3.2.1. Ограничаване на затоплянето до 2°C: цели и действия

Резултатите от Копенхаген и широката подкрепа за Копенхагенската спогодба показват политическата воля на повечето държави да действат сега. Безспорно най-голямото постижение на срещата в Копенхаген е фактът, че в края на януари 2010 г. развитите и развиващите се страни, които са отговорни за над 80 % от световните емисии на парникови газове, формулираха своите цели и действия за намаляване на емисиите на парникови газове⁷.

Въпреки че това подчертава действителната готовност за действие, оценяването на общата степен на амбиция в представените до този момент цели и действия е трудно. Оптимистичните оценки на целите и мерките за ограничаване за всички сектори на икономиката сочат, че ограничаването на нарастване на глобалната температура максимално до 2°C все още е възможно, но по-песимистични оценки заключават, че този шанс изчезва бързо.

Дори ако описаните по-горе слабости бъдат преодолені, предложените от развитите страни цели и дори по-високите условни обещания не се доближават до изискваните до 2020 г. намаления в размер 25—40 %, които са необходими съгласно оценката на Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC), за да се ограничи повишението на температурата до 2°C. Освен това досега само ЕС е приел законодателство, необходимо за гарантиране на постигането на целта за намаление на емисиите до 2020 г. В други развити страни съответното законодателство се намира само в етап на обсъждане.

Фактът, че някои развиващи се страни са формулирали свои съответни мерки, представлява безпрецедентна стъпка напред. Продължава да има обаче голяма несигурност относно действителните мерки, които трябва да се вземат, техният времеви график и тяхната възможна връзка с установения съпоставим показател на намаленията от 1990 г.

При положение, че вече е налице широк спектър от ангажименти за цели и действия, преговорите следва да бъдат съсредоточени върху уточняване на тези ангажименти, обсъждане на общата им степен на амбиция и възможностите за бъдещо увеличаване на тази амбиция. На това следва да се даде приоритет в процеса на ООН.

3.2.2. Създаване на стабилна и прозрачна рамка за отчитане на емисиите и резултатите

Сред най-трудните преговори в Копенхаген бяха тези за мониторинг, докладване и верификация. Прозрачността има ключово значение за създаването на взаимно доверие и демонстриране на ефективност и адекватност на целите и действията. Конвенцията по изменението на климата и Протоколът от Киото към нея предоставят основни

⁷

Преглед на представените до този момент цели и действия е публикуван в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото съобщение.

стандарти за мониторинг, докладване и верификация под форма на национални съобщения и инвентаризации. Копенхагенската спогодба изисква укрепване на тази система. Това трябва да бъде един от приоритетите в работата за включване в процеса на ООН на постигнатите в рамките на Копенхагенската спогодба компромиси.

Прозрачността обаче не бива да е ограничена до докладването за емисиите. Меродавни са в крайна сметка резултатите на държавите в изпълнението на техните цели или мерки. Както е споменато по-горе, правилата за отчитане на емисиите имат огромно влияние върху действителния обхват на действията. От решаващо значение е наличието на стабилни, прозрачни и предвидими правила за отчитане, които да позволят правилна оценка на резултатите на държавите.

Междувременно Комисията предлага да се започне с изпълняването на програми за регионално изграждане на капацитет в заинтересованите развиващи се страни, чрез които да се развиват техните способности за мониторинг, докладване и верификация, включително съставяне на инвентаризации на емисиите.

3.2.3. Съгласувано мобилизиране на бързо първоначално финансиране

Копенхагенската спогодба предвижда финансова помощ за „бърз старт“ на развиващи се страни, в размер на близо 30 милиарда USD за периода 2010-2012 г., с балансирано разпределяне на тази сума между мерките за смекчаване на въздействията върху климата и мерките за адаптиране. Европейският съвет от декември определи размерът на приноса на ЕС и държавите-членки да възлезе на 2,4 милиарда EUR годишно за периода 2010—2012 г. Бързото изпълнение на това задължение на ЕС е от съществено значение както за укрепване на доверието към ЕС, така и във връзка със спешната необходимост за подобряване на капацитета на много развиващи се страни да разработват и прилагат ефективни политики за противодействие на изменението на климата в областта на адаптирането, смекчаването на въздействията върху климата и технологичното сътрудничество.

ЕС трябва да сътрудничи с други донори и реципиенти, за да осигури съгласуваното прилагане на договореното в Копенхаген финансиране за „бърз старт“.

Дейностите, подпомагани от финансирането за „бърз старт“, могат да включват например: изграждането на капацитет за включване на мерки за адаптиране в стратегиите за развитие и намаляване на бедността, както и изпълнението на пилотни и спешни мерки за адаптиране в рамките на национални програми за действие, изграждането на капацитет в областта на смекчаването на въздействието върху климата, т.е. стратегии за развитие с ниски емисии, подходящи национални мерки за смекчаване на въздействието върху изменението на климата и мониторинг, докладване и верификация на емисиите, изграждането на капацитет и пилотни проекти за механизми за пазарни механизми за намаление на емисиите в конкретни сектори, проекти за готовност и пилотни проекти за намаляване на емисиите от обезлесяването в развиващите се страни и изграждането на капацитет и пилотни проекти в областта на технологичното сътрудничество. Финансирането за „бърз старт“ трябва да се провежда целенасочено в различни региони на света, за да се изгради реално капацитет за политики във връзка с климата, да се отговори на потребностите и конкретните

предложения на развиващите се страни и да се постигнат екологични резултати там, където са най-необходими⁸.

За да бъде ефективно и с цел избягване на забавянията на амбициозни действия, финансирането за „бърз старт“ трябва да се основава на съществуващи инициативи и да ги взема предвид. Съществена част от финансирането от страна на ЕС за „бърз старт“ ще се провежда чрез съществуващи инициативи⁹, двустранни канали, по-специално собствените програми за сътрудничество за развитие на държавите-членки, или чрез международни институции. Инициативите на ЕС могат да се основават на съществуващи инициативи или да са насочени към нови потребности, например във връзка със стратегиите за мониторинг, докладване и верификация и за развитие с ниски емисии. Комисията и отделни държави-членки биха могли да изпълняват водеща роля в определени държави или региони и за определени теми, в зависимост от своите приоритети за финансиране и от приоритетите на съответните държави партньорки.

Необходимо е ЕС да действа и да докладва за своите действия по последователен и ефикасен начин, за да се избягва дублиране на работата и да се максимализират ползите от взаимодействието. От решаващо значение ще бъде съгласуването на усилията на ЕС. Комисията е готова да улесни и координира прилагането на задължението на ЕС относно финансирането за „бърз старт“ и предлага следното:

- (1) работа със Съвета ЕКОФИН, подкрепена от съответните формации на Съвета, за съгласуване и мониторинг на дейностите на ЕС по финансирането за „бърз старт“;
- (2) съставяне на съвместна програма на ЕС за изграждане на регионален капацитет (например стратегии за развитие с ниски емисии и за стратегии за адаптиране), за да се натрупа и насочи финансирането от страна на ЕС, в допълнение към ролята на съществуващи финансови програми на ЕС. Държавите, заинтересовани да изграждат капацитет, биха могли да бъдат непосредствено включени в тази програма, например чрез договорености за двустранно сътрудничество („туининг“);
- (3) гарантиране на прозрачност посредством представяне два пъти годишно на доклад за напредъка в изпълнението на задължението на ЕС за финансиране за „бърз старт“, като първият доклад да бъде изготвен навреме за сесията по РКОНИК през юни 2010 г. в Бон.

3.2.4. Осигуряване на дългосрочно финансиране

С Копенхагенската спогодба, ЕС и други развити страни се задължиха до 2020 г. да мобилизират съвместно 100 милиарда USD (73 милиарда EUR) годишно за мерки в развиващи се страни за смекчаване на въздействието върху климата и за адаптиране. Средствата могат да се получат от различни източници:

⁸ Съгласно Копенхагенската спогодба финансирането за адаптиране ще има приоритет за най-уязвимите развиващи се страни, като например най-слабо развитите страни, малките развиващи се островни страни и африканските страни.

⁹ Включително Световния алианс за климата (GCCA).

- международния пазар за намаления на емисии, който, ако бъде правилно изграден, ще създаде растящ финансов поток към развиващите се страни и би могъл да осигури до 38 милиарда EUR годишно до 2020 г. Европейската схема за търговия с емисии вече осигурява значителни средства на развиващите се страни посредством финансирането чрез Механизма за чисто развитие (МЧР), а законодателството на ЕС предвижда да бъдат предоставяни допълнителни средства от 2013 г. нататък. Освен това държавите-членки са се задължили от 2013 г. да използват за тези цели част от постъпленията си от търговете в рамките на Европейската схема за търговия с емисии;
- международният въздушен и морски транспорт — за предпочитане чрез глобални инструменти¹⁰, които могат да представляват важен източник на иновативно финансиране, като се изпълни задължението във връзка с Европейската схема за търговия с емисии, а именно всички постъпления от търговете за квоти за емисии в сектора на въздушния транспорт да се използват за мерки за противодействие на изменение на климата;
- международно публично финансиране в размер на 22 до 50 милиарда EUR годишно до 2020 г. ЕС следва да дава справедлив принос. За периода след 2012 г. ЕС ще продължи да прави единно глобално предложение в това отношение¹¹.

Бъдещата Група на високо равнище на ООН по финансите (UN High-Level Panel on Finance) и Консултативната група на високо равнище на ООН относно финансирането в областта на климата (UN High-Level Advisory Group on Climate Change Financing) следва да проучват как може тези източници да бъдат използвани ефективно за финансиране на бъдещи действия за противодействие на изменението на климата, като публичните средства следва да бъдат съсредоточени в области, които не могат да се финансират достатъчно от частния сектор, или да бъдат използвани за стимулиране на частни инвестиции. Създаденият в Копенхаген Зелен фонд за климата (Green Climate Fund) също така се нуждае от ясно определен мандат, за да добави допълнителна стойност към съществуващи инициативи.

Управлението на бъдещата международна финансова архитектура следва да е прозрачно, да позволява ефективен мониторинг и да съответства на договорените принципи за ефективността на помощите. Необходима е напълно прозрачна система за докладване, която се възползва от широкообхватен набор от статистически данни въз основа на системата на ОИСР/Комитета за подпомагане на развитието. Това ще гарантира, че мерките за противодействие на изменението на климата се предприемат в синергия с усилията за намаляване на бедността и за осъществяване на Целите на хилядолетието за развитие.

Международното измерение на дългосрочното финансиране е само част от цялостната картина. При контактите с развиващите се страни, особено с икономически по-напредналите, трябва да е ясно, че и те трябва да допринасят за общите усилия, например като се ангажират по отношение на значими мерки за смекчаване на въздействието върху климата и по отношение на прозрачност при изпълнението им.

¹⁰ Съвет ЕКОФИН, 9 юни 2009 г. и COM(2009) 475/3

¹¹ Вж. COM(2009) 475/3

3.3. Развитие на международния пазар за намаления на емисии

Наличието на добре функциониращ пазар за намаления на емисии е крайно необходимо като двигател за инвестициите в нисковъглеродни проекти и за постигане на глобалните цели в областта на смекчаването на въздействието върху климата по икономически ефективен начин. Освен това той може да генерира значителни финансови потоци към развиващите се страни. Международният пазар на намаления на емисии следва да се основава върху свързването на съвместими национални системи за лимити и търговия с емисии (cap-and-trade systems). Целта е до 2015 г. да се формира пазар, обхващащ страните от ОИСР, както и още по-широк пазар до 2020 г., така че това следва да бъде част от активното ангажиране на САЩ, Япония и Австралия, предвид постигнатия вече от тях напредък.

ЕС предложи нови секторни механизми на пазара за намаления на емисии като междинна стъпка по пътя на развитието на (многосекторни) системи за лимити и търговия с емисии, по-специално в по-напредналите развиващи се страни. Тези механизми могат да осигуряват по-широкообхватни ценови сигнали и да генерират въглеродни кредити в по-голям мащаб. Освен това те могат да представляват начин за постигането на принос на развиващите се страни за смекчаване на въздействието върху климата, чрез кредитиране на амбициозни прагови количества на емисиите, които да се фиксират под прогнозните емисии, за да се осигури нетна полза на смекчаване на въздействието върху климата.

Допълнително Механизмът за чисто развитие (МЧР) ще продължи да се прилага и след 2012 г., но трябва да бъде реформиран с цел подобряване на неговите екологична последователност, ефективност, ефикасност и управление. С течение на времето той следва да се съсредоточава все повече върху за най-слабо развитите страни. За да се осигури съгласуваност при прехода от основаващите се на отделни проекти механизми към такива, които обхващат цели сектори, ЕС следва да търси общи позиции със САЩ и други страни, прилагащи системи за лимити и търговия с емисии и генериращи търсене на въглеродни кредити по съгласуван начин.

Една от основните цели във връзка с конференцията в Канкун следва да бъде включването на подобрените и нови механизми на пазара за намаления на емисии като средства за постигане на амбициозни цели в областта на смекчаването на въздействието върху климата и генериране на финансови потоци към развиващите се страни. Освен това този пазар следва да предостави база за създаването на нови механизми, обхващащи цели сектори. През изминалите години обаче преговорите за пазарни механизми бяха сериозно критикувани от редица развиващи се страни, което поставя под въпрос осъществяването им под егидата на РКОНИК.

Поради това ЕС следва да използва действащото законодателство относно Европейската схема за търговия с емисии¹², за да засили развитието на секторни механизми на пазара за намаления на емисии и насърчи реформата на Механизма за чисто развитие. За тази цел Комисията възнамерява:

- (1) да сътрудничи със заинтересованите развити и развиващи се страни за разработване на секторни механизми, чиито въглеродни кредити после могат да

¹² Член 11а, параграфи 5 и 9 от Директива 2009/29/ЕО за търговията с емисии и член 5, параграф 2 от Решение № 406/2009/ЕО.

се признават за използване в Европейската схема за търговия с емисии, а също в рамките на бъдещия пазар, обхващащ страните от ОИСР, и съгласно Решението на ЕС за разпределяне на усилията, което съдържа задълженията на държавите-членки за намаляване на емисиите; както и

- (2) в зависимост от напредъка в развитието на механизми, обхващащи цели сектори, да разработи и предложи строги мерки за подобряване на качествените изисквания на въглеродните кредити от основаващи се на отделни проекти механизми.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящото съобщение отчита резултатите от Конференцията в Копенхаген, която не отговори на първоначалните амбиции, но все пак показва съществена и широко разпространена подкрепа за засилването на усилията за противодействие на изменението на климата. То също така очертава стъпките, които е необходимо да бъдат направени в краткосрочен и средносрочен план, и сигнализира ясно за решимостта на Комисията да продължи усилията си за осигуряване на подходящи действия на световно равнище, в отговор на сериозното глобално предизвикателство, пред което сме изправени.